

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 5Co/194/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1116202011
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Slávka Zborovjanová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2023:1116202011.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Slávky Zborovjanovej a členiek senátu JUDr. Adriany Murínovej a JUDr. Zuzany Stolárovej v spore žalobcu A. B. C., nar. X.XX.XXXX, C. D. X, XXX XX E., F. G., proti žalovanej Slovenská republika, v mene ktorej koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Bratislava, Župné námestie 13, o náhradu škody a nemajetkovej ujmy spôsobenej pri výkone verejnej moci, o odvolaní žalobcu proti rozsudku 34C/193/2016-272 z 20.6.2022, Okresného súdu Košice I

rozhodol:

- I. P o t v r d z u j e rozsudok vo výrokoch II. a IV.
- II. O d m i e t a odvolanie proti výroku III.
- III. Žalovanej priznáva voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie (ďalej len súd) rozsudkom rozhodol, že I. konanie v časti zaplatenia istiny 79 539,58 eur s 8,05 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 79 539,58 eur odo dňa 28.1.2016 do zaplatenia (titulom majetkovej škody) a v časti zaplatenia 8,05 % úroku z omeškania ročne zo sumy 10 999,- eur odo dňa 28.1.2016 do 24.9.201 (titulom nemajetkovej ujmy) zastavuje, II. v prevyšujúcej časti žalobu zamietá, III. nepripustil zmenu petitu žaloby v zmysle podania žalobcu zo dňa 30.1.2018, ktoré bolo súdu doručené dňa 31.1.2018, IV. žalovanej priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

2.1. V odôvodnení rozsudku súd uviedol, že žalobca žalobou žiadal, aby súd zaviazal žalovanú k povinnosti zaplatiť mu titulom náhrady škody spôsobenej pri výkone verejnej moci sumu 79 539,58 eur s 8,05 % úrokom z omeškania ročne od 28.1.2016 do zaplatenia a titulom nemajetkovej ujmy v peniazoch sumu 10 999 eur s 8,05 % úrokom z omeškania od 28.1.2016 do zaplatenia.

2.2. Žalobca žalobu odôvodnil tým, že škoda mu mala vzniknúť v dôsledku nesprávneho úradného postupu v podobe prieťahov v spore vedenom na Okresnom súde Košice I pod sp.zn. 24C/20/2006, nakoľko od podania tejto žaloby nebolo ešte právoplatne meritórne rozhodnuté. Žalobca poukázal na skutočnosť, že žalobu vo veci vedenej pod uvedenou spisovou značkou podal na súd v dôsledku nesprávneho úradného postupu súdneho exekútora JUDr. Jána Borovského, ktorý v niekoľkých exekučných konaniach, v ktorých bol poverený výkonom exekúcie, nekonal a umožnil tak dlžníkom manipulovať s majetkom, ktorý mal slúžiť k úhrade jeho dlhov. Konanie v tejto veci trvá abnormálne jedenásť rokov, pričom Európsky súd pre ľudské práva považuje za primeranú dĺžku konania rádovo niekoľko mesiacov, a nie jedenásť rokov. Niekoľkokrát sa obrátil na predsedu Okresného súdu Košice I so sťažnosťami na prieťahy súdu v tomto konaní s tým, že predseda súdu vo svojich vyjadreniach existenciu prieťahov potvrdil v rokoch 2005 až 2015. Podľa jeho vedomostí exekučný spis vedený pod sp.zn. EX 2595/96 vo veci povinného dlžníka PD Marhaň je od 18.9.2007 pripojený k spisu do konania

vedenom pod 24C/20/2006, ktoré doposiaľ nie je právoplatne skončené, a nebol súdnej exekútorke JUDr. Lenke Borovskej ani vrátený. Poukázal na to, že JUDr. Ján Borovský mal pozastavenú činnosť exekútora, a preto tento nemohol v rokoch 2001 až 2008 exekúciu vykonávať. Podľa jeho názoru ide o nesprávny úradný postup v exekučnom konaní, pretože jeho pohľadávka proti povinnému C. H. nebola vôbec vymáhaná, exekúcia bola blokováná. V exekučnom konaní vedenom súdnym exekútorom JUDr. Borovským boli vymáhané aj iné pohľadávky, a to voči ďalším povinným A. I., J. D., K. D., Duklastav, obecný podnik v likvidácii, Poľnohospodárske družstvo Marhaň v likvidácii.

2.3.V dôsledku nevydania meritórneho rozhodnutia v primeranej lehote vo veci 24C/20/2006 bol poškodený nevykúpením svojich pohľadávok v rozsahu majetkovej ujmy 2 396 209,50 Sk a dostal sa do platobnej neschopnosti, a teda nemohol uhrádzať svoje záväzky, a tak jeho majetok je zaťažený mnohými exekučnými konaniami. Uplatnená majetková škoda 79 539,58 eur je daná rozsahom vykonateľných pohľadávok, ktoré boli vymáhané v exekučnom konaní súdnym exekútorom JUDr. Jánom Borovským, ale vzhľadom na jeho nesprávny úradný postup, tieto neboli a nemôžu byť vymožené. Za vznik tejto škody podľa žalobcu zodpovedá žalovaná. Nemajetkovú škodu v sume 10 999 eur si uplatňuje titulom spôsobených prietahov v spore vedenom na Okresnom súde Košice I pod sp.zn. 24C/20/2006 s odkazom na rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva Apicelle proti Taliansku, Golha proti Českej republike.

2.4.Nárok uplatnil podaním adresovaným ministerstvu spravodlivosti 28.7.2015. Jeho žiadosť o predbežné prerokovanie nároku bola listom príslušného ministerstva z 8.1.2016 vyhodnotená ako nedôvodná.

2.5.Žalobca podaním z 30.1.2018 zobral žalobu v časti o zaplatenie majetkovej škody vo výške 79 539,59 eur s uplatneným príslušenstvom späť, a ako dôvod spätvzatia uviedol skutočnosť, že v spore vedenom na súde pod sp.zn. 24C/20/2006 bol 16.11.2017 vyhlásený rozsudok, ktorým súd žalobe čiastočne vyhovel. Žalobca rozšíril svoj nárok týkajúci sa príslušenstva istiny tak, že žiadal súd, aby zaviazal žalovaného k povinnosti zaplatiť mu 9% úrok z omeškania z istiny 10 999 eur od 25.9.2016 do zaplatenia a zároveň žiadal priznať trovy konania.

2.6.Žalovaná vo svojom vyjadrení žiadala súd, aby žalobu v celom rozsahu zamietol, nakoľko má za to, že žalobca existenciu prietahov v tvrdenom rozsahu, vznik nemajetkovej ujmy ako ani opodstatnenosť požadovanej výšky náhrady nemajetkovej ujmy v dôsledku ním namietaných prietahov v konaní pred súdom vo veci vedenej na súde pod sp.zn. 24C/20/2006 nepreukázal. Žalovaná vo vyjadrení poukázala na skutočnosť, že aj keď z oznámení o výsledku prešetrovania sťažností predsedom Okresného súdu Košice I vyplýva, že predseda súdu vyhodnotil sťažnosti žalobcu na prietahy v konaní 24C/20/2006 za dôvodné, nie je možné dospieť k záverom prezentovaným žalobcom, že by konanie pred súdom bolo prietahové po dobu celých 13 rokov, keďže aj zo samotných odpovedí predsedu súdu žalobcovi je zrejmé, že súd nebol nečinný počas celého žalobcom namietaného obdobia, keďže konal v období roku 2005 až 2007, a tiež od 8.6.2011 do právoplatného skončenia dedičského konania po žalovanom v 2. rade konať nemohol. Až na základe čiastočného spätvzatia žaloby žalobcom voči žalovanému v 2. rade bolo možné v konaní pokračovať, pričom súd uznesením z 12.11.2015 vydaným pod 24C/20/2006-416 konanie proti žalovanému v 2. rade L. L. M. zastavil. Má za to, že nie je možné celkovú dĺžku súdneho konania vo veci 24C/20/2006 automaticky považovať za prietahovú, keď prietahom sa rozumie obdobie neodôvodnenej nečinnosti súdu a nie aj obdobie, v ktorom je súd činný, prejednáva vec a rozhoduje o nej. V tejto súvislosti poukázal na to, že aj Ústavný súd SR rozhodujúci o sťažnosti na prietahy podľa čl. 127 Ústavy SR po zhodnotení veci konštatuje prietahy len za obdobie reálnej nečinnosti súdu, nekonštatuje prietahy za celé obdobie, ak súd riadne konal.

2.7.K uplatnenej nemajetkovej ujme 10 999 eur žalovaná uviedla, že priznanie náhrady nemajetkovej ujmy predpokladá značnú mieru zásahu do osobnosti fyzickej osoby, pričom výšku nemajetkovej ujmy je oprávnený ustáliť výlučne súd, a to s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy, ako aj vzhľadom na okolnosti, za ktorých k zásahu do osobnostnej sféry osoby došlo, pričom však nie je možné priznávať neprimerané sumy. Na základe uvedeného žalobcu okrem bremena tvrdenia zaťažuje aj dôkazné bremeno, pričom žalobca nijakým spôsobom nepreukázal, že by mu ním namietanými prietahmi v konaní 24C/20/2006 bola spôsobená akákoľvek ujma s následkom v jeho osobnej sfére v zmysle citovaného § 17 ods.3 z.č. 514/2003 Z.z.. Žalobcovi podľa žalovanej bola poskytnutá náhrada nemajetkovej ujmy vo forme ospravedlnenia za spôsobené prietahy, ktorú považuje za efektívny prostriedok nápravy/saturácie, prípadne vzniknutej nemajetkovej ujmy na strane žalobcu.

2.9.K otázke príčinnej súvislosti žalovaná uviedla, že žalobca vo svojich podaniach bližšie neuvádza, aké následky mu mali ním namietané prietahy spôsobiť, a teda k otázke príčinnej súvislosti medzi ním namietanými prietahmi súdu v konaní 24C/20/2006 a vznikom nemajetkovej ujmy sa nevyjadruje, pričom je na samotnom žalobcovi existenciu príčinnej súvislosti nielen tvrdiť, ale ju aj preukázať.

Žalovaná podotkla, že eviduje cca 60 spisov, v ktorých žalobca požaduje okrem iného aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej nesprávnym úradným postupom spočívajúcim v existencii prieťahov v exekučných, súdnych a konkurzných konaniach. S prihliadnutím na uvedené poukazuje na faktickú nemožnosť žalobcu preukázať existenciu priamej a bezprostrednej príčinnej súvislosti medzi označeným nesprávnym úradným postupom a uplatnenou nemajetkovou ujmu.

2.10. Neuznáva nárok žalobcu ani v časti príslušenstva, nakoľko prípadný zaväzujúci rozsudok, ktorým by jej bola uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy, má konštitutívny charakter, čiže sa nemohla do omeškania dostať 25.9.2016 tak, ako to žalobca uvádza, ale do omeškania by sa mohla dostať len v tom prípade, ak by nespĺnila súdom určenú povinnosť v paričnej lehote uvedenej v rozhodnutí súdu.

2.11. Žalobca sa k podaniu žalovanej vyjadril, pričom uviedol, že žalovaná neberie do úvahy početnú judikatúru týkajúcu sa nárokov uplatnených titulom nesprávneho úradného postupu. Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28.7.2010, sp.zn. 1 Cdo 107/2009, rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31.5.2011 sp.zn. 6 Cdo 115/2010, nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 10.3.2005 sp.zn. I. ÚS 221/04, nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. I. ÚS 41/2002, nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. III. ÚS 69/2011, rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. IV. ÚS 74/02, sp.zn. III. ÚS 111/02, sp.zn. III. ÚS 142/03, sp.zn. IV. ÚS 117/04, sp.zn. III. ÚS 142/08, sp.zn. IV. ÚS 209/2011, sp.zn. I. ÚS 22/01, sp.zn. I. ÚS 77/02, sp.zn. I. ÚS 116/02, judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva vo veciach Miroslav Mazurek proti Slovenská republika, Laufik proti Slovenská republika z 5.3.2013, Csáky proti Slovenská republika z 25.6.2013, Bednár proti Slovenská republika, Frigo proti Slovenská republika zo dňa 8.10.2013, Klinovská proti Slovenská republika, Šebeková a Horvatovičová proti Slovenská republika z 14.2.2006, Bernát proti Slovenská republika z 31.1.2006.

2.12. V ďalšom podaní žalobca uviedol, že nesprávny úradný postup v trvaní 15,5 roka mal negatívny dopad na jeho rodinu. Vznikla mu platobná neschopnosť, ktorá bola príčinou neplnenia jeho záväzkov a vyvolala mnohé exekučné konania. V priamej súvislosti s prieťahmi v konaní došlo k rozvoju jeho ťažkého autoimunitného ochorenia sclerosis multiplex s negatívnym dopadom na jeho manželský život, nakoľko jeho manželka toto všetko zle psychicky znášala, odmietala žiť v obave o budúcnosť, odmietala znášať exekučné náklady a podala návrh na rozvod ich manželstva.

2.13. Súd vec právne posúdil podľa § 27 ods.1, § 1, § 2, § 3 ods.1,2, § 4 ods.1 písm. a/ bod 1, § 9 ods.1,2,4, § 15 ods.1, § 16 ods.1,2,3,4, § 17 ods.1,2,3,4 z.č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, § 6 z.č. 215/2006 Z.z., § 62 ods.1, § 67 ods.1 z.č. 757/2004 Z.z. o súdoch, čl. 6 ods.1, čl. 46 ods.1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čl. 7 ods.5, čl. 46 ods.1,2,3,4, čl. 48 ods.2, čl. 51 ods.1,2, čl. 127 ods.1,2,3,4 Ústavy SR, § 122, § 125, § 133 ods.1,3, § 135 ods.1 z.č. 314/2018 Z.z. o Ústavnom súde SR, § 49 ods.1, § 56 ods.1,3,4 z.č. 38/1993 Z.z. o organizácii Ústavného súdu SR, § 150 ods.1, § 151 ods.1,2, § 153 ods.1, § 191 ods.1,2 CSP a konštatoval, že z dokazovania zistil, že žalobca si svoj nárok riadne uplatnil na orgáne, ktorý je príslušný konať v mene štátu na Ministerstve spravodlivosti Slovenskej republiky, avšak tento jeho nárok ako nedôvodný zamietol. Tým bola splnená procesná podmienka na podanie tejto žaloby.

2.14. Predmetom konania je nárok žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá mala žalobcovi vzniknúť v dôsledku namietaných prieťahov Okresného súdu Košice I v konaní vedenom na tomto súde pod sp.zn. 24C/20/2006.

2.15. Pripomenul, že morálnu ujmu môže bez realizácie dokazovania ohľadom jej výšky priznať buď vnútroštátny ústavný súd alebo Európsky súd pre ľudské práva, ktorý sa vôbec nemusia zaoberať predpokladmi pre vznik nesprávneho úradného postupu. Na požadovanie a priznanie morálnej ujmy stačí vo všeobecnosti konštatovanie prieťahov v konaní, pričom výšku morálnej ujmy nie je potrebné preukazovať. V takýchto prípadoch sa ohľadom výšky morálnej ujmy dokazovanie nevykonáva, nakoľko táto sa priznáva automaticky v závislosti od prieťahov v konaní, pričom túto kompetenciu má u nás Ústavný súd SR a v rámci Európskej únie iba Európsky súd pre ľudské práva, pričom pri rozhodovaní sa postupuje podľa noriem verejného práva.

2.16. Iná situácia nastáva pri aplikácii z.č. 514/2003 Z.z., čiže pri preukazovaní nároku na nemajetkovú ujmu, nakoľko priznanie nemajetkovej ujmy nastupuje až v prípade, ak konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadostučiniením. Následne sa nemajetková ujma určuje s prihliadnutím na osobu poškodeného a jeho doterajší život, prostredie, v ktorom žije a pracuje, závažnosť vzniknutej ujmy sa posudzuje vzhľadom na okolnosti, za ktorých k nej došlo, ako aj vzhľadom na závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v jeho súkromnom živote, prípadne v spoločenskom uplatnení, a to podľa noriem súkromného práva. Všetky tieto skutočnosti je potrebné pri priznaní nemajetkovej ujmy v konaní zo strany žalobcu preukázať.

2.17. Pre úspešné uplatnenie práva na náhradu škody podľa z.č. 514/2003 Z.z. je tak nevyhnutné okrem existencie niektorého zo zásahov podľa § 3 ods. 1 z.č. 514/2003 Z.z. a vzniku škody, preukázať aj príčinnú súvislosť medzi týmito zložkami.

2.18. V prípade absencie príčinnej súvislosti ako jednej z trojice kumulatívnych podmienok pre vznik práva na náhradu škody, tak nedochádza k vzniku zodpovednosti štátu za škodu v zmysle z.č. 514/2003 Z.z.

2.19. V prejednávanej veci sa žalobca domáha náhrady škody, nakoľko v súvislosti s namietanými prietahmi v spore 24C/20/2006 predseda Okresného súdu Košice I vyhodnotil žalobcovu sťažnosť z 18.6.2015, 25.7.2016, 5.6.2020 ako dôvodnú, pričom predseda súdu skonštatoval prietahy v konaní, za ktoré sa ospravedlnil. Na tomto mieste súd uvádza, že žalobca do konania nepredložil oznámenie predsedu súdu o výsledku prešetrenia jeho sťažnosti z 29.5.2008, a preto na túto ani v konaní nemohol prihliadnuť. Vznik a existencia prietahov v spore nezostala tak medzi stranami sporu sporná.

2.20. Vzhľadom na konštatované prietahy pred súdom Okresného súdu Košice I vo vyššie uvedenom súdnom konaní spornou otázkou v tomto konaní ostala otázka vzniku nemajetkovej ujmy, jej výška a otázka príčinnej súvislosti medzi vznikom škody a prietahmi v konaní vedenom na Okresnom súde Košice I pod sp.zn. 24C/20/2006.

2.21. V súlade s § 17 z.č. 514/2003 Z.z. priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch predpokladá značnú mieru zásahu do osobnosti fyzickej osoby, pričom jej výšku je oprávnený ustáliť súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k zásahu do osobnostnej sféry fyzickej osoby došlo. Aj v prípade preukázania namietaných prietahov neznamená existencia prietahov automaticky nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, ale je nevyhnutné preukázať negatívny dopad prietahov, ich vplyv na žalobcu vo všetkých oblastiach pôsobenia, tak, ako je to uvedené v § 17 ods. 3 z.č. 514/2003 Z.z. Žalobcu tak zaťažuje okrem bremena tvrdenia aj dôkazné bremeno, že mu nemajetková ujma vznikla v dôsledku namietaných prietahov v konaní. Tento vzťah musí byť priamy, bezprostredný a neprerušovaný.

2.22. Súd právne uzavrel, že existencia príčinnej súvislosti musí byť vždy bezpečne preukázaná, nemožno ju len predpokladať. O vzťah príčinnej súvislosti medzi škodou a nezákonným rozhodnutím ide vtedy, ak je medzi nesprávnym úradným postupom a škodou vzťah príčiny a následku. Atribútom príčinnej súvislosti je priame pôsobenie príčiny na následok, pri ktorej príčina priamo predchádza následku a vyvoláva ho.

2.23. Z predložených listinných dôkazov žalobcom výpisom z katastra nehnuteľností č. 691, okres Ostrava mesto, obec Ostrava, kat. úz. C., z 11.10.2017, uznesenia o udelení príklepu súdnym exekútorom Mgr. Kamilom Brančíkom, Exekútorským úradom, Sadová 15, Hodonín, proti povinnému žalobcovi na návrh oprávneného Nemocnice Milosrdných bratří, príspevková organizácia so sídlom Poľní 3, Brno, vo veci vymoženia povinnosti povinného zaplatiť oprávnenému pohľadávku v sume 77 935,-Kč a povinnosti povinného uhradiť oprávnenému exekučné náklady vyplýva, že voči žalobcovi vedie niekoľko exekučných konaní, avšak nemožno konštatovať, že tieto konania sú v príčinnej súvislosti s nesprávnym úradným postupom Okresného súdu Košice I. Aj keď žalobca týmito listinnými dôkazmi preukázal vedenie exekúcií proti nemu, tieto nepreukazujú potrebným spôsobom bezprostrednú a priamu príčinnú súvislosť týchto skutočností s predmetným nesprávnym úradným postupom.

2.24. Rovnako aj tvrdenie žalobcu ohľadne vzniku a zhoršenia jeho ťažkej a nevyliciteľnej choroby, o rozpade manželstva v dôsledku prietahov v konaní, zostali len v rovine ničím nepreukázaných tvrdení.

2.25. Zo žalobcom predloženého rozsudku o rozvoje manželstva nevyplýva, že by jeho dôvodom boli namietané prietahy v konaní tunajšieho súdu, keďže dôvodom rozpadu bol nedostatok vzájomnej komunikácie, ako aj množstvo exekúcií vedených na majetok žalobcu.

2.26. Príčinnú súvislosť nie je možné nájsť ani v čestnom prehlásení bývalej manželky A. E. C., z ktorého len vyplynulo, že na majetok žalobcu bolo vedených niekoľko exekúcií, ktoré mali dopad na majetkové pomery manželov. Pokiaľ tiež žalobca v prejednávanom spore argumentoval dopadom nesprávneho úradného postupu na vznik a rozvoj jeho nevyliciteľnej choroby, tak k tomu súd uvádza, že z predložených lekárskeho správ nevyplýva, že by dlhoročná choroba, ktorou trpí, mala pôvod, resp. jej progres súvisel s vytýkaným nesprávnym úradným postupom Okresného súdu Košice I.

2.27. V tejto súvislosti prihliadol na právnu argumentáciu žalovanej o nemožnosti žalobcu preukázať kauzálny nexus, nakoľko žalovaná eviduje cca 60 konaní, v ktorých žalobca požaduje náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej nesprávnym úradným postupom, spočívajúcim v prietahoch v exekučných, súdnych a konkurzných konaniach, v ktorých vzniknutú nemajetkovú ujmu rovnako odôvodňuje druhotnou platobnou neschopnosťou rozvodu manželstva dlhodobým stresom, vznikom a zhoršovaním jeho nevyliciteľného autoimunitného ochorenia, t.j. tými istými skutočnosťami, ako je to v prejednávanom spore.

2.28. Odôvodnenie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej nesprávnym úradným postupom tými istými skutočnosťami vyplýva z rozhodnutí vydaných v konaniach vedených na Okresnom súde Bratislava I pod sp.zn. 23C/225/2015, na Krajskom súde Bratislava pod sp.zn. 16Co/54/2018, sp.zn. 4Co/210/2018, sp.zn. 3Co/221/2019, sp.zn. 6Co/12/2020, v konaní na okresnom súde pod sp.zn. 26C/16/2016, v ktorom sa žalobca domáha zaplataenia nemajetkovej ujmy voči žalovanej 150 000,-Kč spolu s 10% úrokom z omeškania od 18.5.2005 do zaplataenia na tom istom skutkovom základe, že 23.9.1996 podal ako žalobca na Krajskom súde v Košiciach žalobu o zaplataenie 35 828,-Kč s 19% úrokom z omeškania odo dňa 24.9.1992 proti žalovanému Vihorlat, a.s. Snina s tým, že tento záväzok žalovaný z dlžnej faktúry č. 24446, splatnej 24.9.1992 v čiastke 35 828,40 Kč uznal 31.10.1994. Z uvedeného vyplýva, že žalobca sa v označených konaniach (v bode 94. rozhodnutia) domáhal priznania náhrady nemajetkovej ujmy spočívajúcej v tých istých následkoch ako v prejednávanej veci, ale navyiac, v niektorých sporoch vznik rovnakých negatívnych príčin datoval skoršími obdobiami, pričom ich príčinami mali byť skutočnosti, ku ktorým došlo ešte pred nesprávnym úradným postupom Okresného súdu Košice I v spore vedenom pod sp.zn. 24C/20/2006.

2.29. V súvislosti s ďalšou argumentáciou žalobcu, ktorý svoj nárok titulom nemajetkovej ujmy v súvislosti s prietahmi v konaní dával do príčinnej súvislosti s tým, že mu Okresný súd Košice I v konaní vedenom na súde pod sp.zn. 24C/20/2006 nepriznal doposiaľ podľa neho nespornú pohľadávku, súd uvádza, že v prebiehajúcom súdnom konaní otázku prípadnej úspešnosti žalobcu nemožno posudzovať.

2.30. S poukazom na uvedené súd mal za to, že žalobca v konaní neunesol dôkazné bremeno ohľadne splnenia predpokladov pre vznik zodpovednosti žalovanej za škodu spôsobenú v dôsledku nesprávneho úradného postupu v súlade so z. č. 514/2003 Z.z., keď nepreukázal vznik nemajetkovej ujmy na jeho strane a príčinnú súvislosť medzi vznikom ním tvrdenej škody, t.j. nemajetkovej ujmy a nesprávnym úradným postupom Okresného súdu Košice I vo veci vedenej na súde pod sp.zn. 24C/20/2016.

2.31. Záverom súd uviedol, že žalobcovi nič nebránilo domáhať sa na Ústavnom súde SR, aby Ústavný súd SR rozhodol o tom, či došlo k porušeniu práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, preskúmajúc pritom v súlade s jeho ustálenou judikatúrou komplexne nielen celkovú dĺžku konania, ale aj časové obdobie, počas ktorého malo podľa jeho tvrdenia dôjsť k zbytočným prietahom a napokon aj to, či tieto prietahy boli zbytočné vzhľadom na konkrétne okolnosti jednotlivého prípadu, zohľadňujúc najmä tri základné kritériá, a to zložitost' veci, správanie účastníkov konania, postup súdu. Vzhľadom na vyššie uvedené, žalobu v časti uplatnenej nemajetkovej ujmy spolu s príslušenstvom zamietol.

2.32. Súd citoval § 144, § 145 ods.1, § 145 ods.2, § 146 ods.1 CSP a konštatoval, že žalobca zobrať žalobu späť podaním z 30.1.2018 v časti zaplataenia majetkovej škody 79 539,58 eur spolu s uplatneným príslušenstvom. Vzhľadom na dispozitívny úkon žalobcu a čiastočné späťvzatie, súd konanie zastavil.

2.33. O návrhu žalobcu na zmenu žaloby rozhodol súd podľa § 139, § 140 ods.1,2,3, § 143 ods.1,2 CSP a navrhovanú zmenu žaloby žalobcom v časti príslušenstva jeho pohľadávky nepripustil z dôvodu hospodárnosti konania.

2.34. Súd nevypočul v spore svedkov C. H., A. I., J. D., K. D., likvidátora spoločnosti Duklstav, obecný podnik v likvidácii, likvidátora Poľnohospodárske družstvo Marhaň v likvidácii, nevyžiadal daňové priznania za obdobie rokov 1996-2006, a tiež nevyžiadal od Sociálnej poisťovne hlásenia o ich príjmoch a odvodoch, nakoľko takéto dokazovanie považoval za nadbytočné, nehospodárne a nevedúce k objasneniu skutkového stavu, ktorý považuje za ustálený a preukázaný na podklade doteraz vykonaných dôkazov.

2.35. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1, § 256 ods. 1, § 251, § 262 ods. 1, 2 tak, že žalovaná bola v spore plne úspešná, a to aj v časti zastaveného konania. V danom prípade nezistil dôvody pre aplikáciu § 257 CSP a žalovanej priznal proti žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100%.

3.1. Žalobca napadol rozsudok včas podaným odvolaním, a to voči výrokom II., III., IV. z dôvodu, že súd vec nesprávne právne posúdil.

3.2. Poukázal na to, že súd žalobu zamietol z dôvodu nepreukázania príčinnej súvislosti (kauzálneho nexu), avšak ani zákon 58/69 Zb., ani zákon č. 514/2003 Z. z. pri nemajetkovej ujme nič také nevyžaduje. Súd v prejednávanej veci bol povinný aplikovať judikatúru ESLP (Apicella a ďalší v žalobe), ktorá v žiadnom prípade nepožaduje striktné a puristické konkretizovanie kauzálneho nexu, pretože sama abnormálna dĺžka reparačného konania 24C/20/2006, trvajúceho 17 rokov je neprimeraná a neprípustná a ESLP žiadne dokazovanie majetkových škôd, či škôd zdravotných a iných nevyžaduje.

3.3. Súd opomenul taktiež judikatúru ESLP (Golha verus ČR a ďalší), kde je uvedené, že primeranou dĺžkou reparačného konania je dĺžka v rade jednotiek mesiacov. Preto odškodňovacie konanie 24C/20/2006 malo byť právoplatne skončené najpozdšie v roku 2007. Takto je iluzórna požiadavka

na preukazovanie bezprostrednej príčiny na následok, keď navyiac súd ani nerozhodol, či konanie 24C/20/2006, trvajúce už 18 rokom, trvá neúmerne dlho a či má prieťah, ktorým svojej podstate sa nedá viazať na škodu majetkovú, čo u škody ujmy nemajetkovej z logiky veci ani nie je možné.

3.4. Ujma nemajetková nemá hmotný charakter, z podstaty veci ide o ujmu nehmotnú, nemajetkovú.

3.5. K excesívnej dĺžke konania a následkom odškodnenia v peniazoch žalobca argumentuje judikatúrou vyšších súdov (nález Ústavného súdu II. ÚS 862/2010 z 19.5.2010, I. ÚS 526/2011 z 21.6.2011). Obdobne sa k zadosťučineniu za excesívnu dĺžku konania vyjadril i najvyšší súd v rozsudku 30Cdo/1209/2009 z 24.9.2010, podľa ktorého primerané zadosťučinenie v zmysle § 31a z.č. 82/1998 Zb. nie je preventívnym nástrojom proti neprimeranej dĺžke súdneho konania, naopak poskytuje následnú kompenzáciu za už vzniknutú ujmu, a teda je žiaduce, aby bolo poskytovanie rýchle, zásadne v peniazoch a v dostatočnej výške.

3.6. Žalobca tvrdí, že pri stanovení zodpovedajúcej formy primeraného zadosťučinenia je treba vychádzať z judikatúry, ktorá prezumuje domnienku vzniku nemajetkovej ujmy v prípade, keď došlo k nesprávnemu úradnému postupu, spočívajúcemu v nevydávaní rozhodnutí v zákonných lehotách, resp. v neprimeranej lehote cca 19 rokov. Súd opomenul, že v riešenej veci kombinuje prieťahy nielen 18 rokov vo veci 24C/20/2006, ale tiež prieťahy ďalších 7 rokov trvajúcего reparačného konania 34C/193/2016. Táto s judikatúrou ESLP a právom žalobcu podľa článku 48 ods.2 Ústavy i článku 6 ods. 1 Dohovoru je relevantný fakt, ktorý v podstate nepripúšťa možnosť neodškodniť 18 + 6 rokov prieťahov.

3.7. Súd opomenul, že účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na štátnom orgáne sa právna neistota osoby neodstráni. Až právoplatným rozhodnutím súdu sa vytvára právna istota. Splnenie ústavného práva zaručeného článkom 48 ods.2 Ústavy nestačí, aby štátny orgán vec prerokoval. Ústavné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov sa naplní zásadne až právoplatným rozhodnutím štátneho orgánu (ÚS 41/02). Z uvedeného plynie opak ku stanovisku žalovanej, že totiž žaloba je celá dôvodná. Nie je možné, aby v právnom štáte trvalo abnormálnu dobu prieťahov 18 rokov, napriek tomu by bolo právoplatne doposiaľ skončené.

3.8. Súd nevzal do úvahy závery ESLP v otázke primeranej dĺžke odškodňovacieho konania, za ktorú ESLP považuje dobu v rade jednotiek mesiacov. K uvedenému Najvyšší súd ČR v časti VI. stanoviska kolégia najvyššieho súdu CPJN 206/2011 z 13.4.2011 uviedol, že základnú sumu odškodnenia možno zvýšiť i v prípade, kedy je samotné kompenzačné konanie neprimerane dlhé a žalobca zvýšenie odškodnenia z tohto dôvodu navrhne, lebo je tým zdôvodnená požiadavka kladená na účinný prostriedok nápravy a síce, aby sa poškodenej osobe dostalo primeraného zadosťučinenia rýchlo a bez prieťahov. Nárok podľa § 31a ods. 1 jednak zakladá právo na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej nesprávnym úradným postupom, zároveň je ním však realizované právo na účinný prostriedok v zmysle článku 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

3.9. Žalobca preto navrhol, aby súd napadnuté rozhodnutie zrušil a vec vrátil prvoinštančnému súdu na ďalšie konanie, kde budú aplikované príslušné judikatúrne závery ESLP a bude rozhodnuté o primeranom odškodnení za 18 až 19 rokov prieťahov v konaní 24C/20/2006, ktoré malo byť právoplatne skončené pred 15 rokmi v roku 2007.

4. Žalovaná sa k podanému odvolaniu nevyjadrila.

5.1. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie podal žalobca v zákonnej lehote, preskúmal rozsudok podľa § 379 a § 380 ods.1 CSP ako aj konanie mu predchádzajúce bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods.1 CSP a rozsudok vo výrokoch II a IV. ako vecne správny potvrdil podľa § 387 ods.1,2 CSP, lebo odvolací súd sa s jeho odôvodnením v celom rozsahu stotožňuje, na čom nič nemení ani podané odvolanie.

5.2. Odvolanie žalobcu proti výroku III. odmietol podľa § 386 písm. c) CSP, lebo smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému odvolanie nie je prípustné.

6. Podľa § 386 písm. c) CSP odvolací súd odmietne odvolanie, ak smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je odvolanie prípustné.

7. Podľa § 357 CSP Odvolanie je prípustné proti uzneseniu súdu prvej inštancie o

- a) zastavení konania,
- b) odmietnutí podania vo veci samej,
- c) odmietnutí žaloby na obnovu konania,

- d) návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia alebo zabezpečovacieho opatrenia,
- e) zrušení neodkladného opatrenia alebo zabezpečovacieho opatrenia podľa § 334 a 335 ods.1,
- f) návrhu na opravu chýb v písaní a počítaní a iných zrejmych nesprávností, okrem odôvodnenia,
- g) zamietnutí návrhu na doplnenie rozsudku,
- h) zamietnutí návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie,
- i) návrhu na predbežnú vykonateľnosť rozsudku,
- j) odklade vykonateľnosti rozhodnutia,
- k) povinnosti zložiť zábezpeku vo veciach práva duševného vlastníctva,
- l) zabezpečení dôkazného prostriedku,
- m) nároku na náhradu trov konania,
- n) prerušení konania podľa § 162 ods. 1 písm. a) a § 164,
- o) návrhu na uznanie cudzieho rozhodnutia, o návrhu na vyhlásenie vykonateľnosti cudzieho rozhodnutia a vo veciach výkonu cudzieho rozhodnutia,
- p) postúpení právomoci do cudziny.

8.1.V citovanom ustanovení sú taxatívne vymedzené tie uznesenia voči, ktorým zákon pripúšťa odvolanie. V ostatných prípadoch odvolanie prípustné nie je.

8.2.Rozhodnutie prvoinštančného súdu o neprípustení zmeny petitu žaloby v zmysle podania žalobcu z 30.1.2018, ktoré bolo súdu doručené dňa 31.1.2018 má charakter uznesenia, ktoré nemožno napadnúť odvolaním, preto súd odvolanie žalobcu proti tomuto výroku odmietol.

9.1.Žalobca v podanom odvolaní uplatnil odvolací dôvod podľa § 365 ods.1 písm. h/ CSP, nesprávne právne posúdenie veci súdom prvej inštancie, ktorý je daný keď na zistený skutkový stav súd neaplikoval príslušnú právnu normu (úplne ju opomenul aplikovať), alebo aplikoval nesprávnu právnu normu, alebo obsah správnej právnej normy nesprávne interpretoval, alebo správne zvolenú a správne interpretovanú právnu normu nesprávne aplikoval.

9.2.V danom prípade súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne aplikoval príslušné ustanovenia z. č. 514/2003 Z.z. a toto ustanovenia i správne interpretoval.

9.3.Odvolací súd konštatuje, že žalobcom uplatnený odvolací dôvod nie je daný.

10.1.Odvolací súd preberá v celom rozsahu súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, ktorý vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom na rozhodnutie v danej veci, výsledky dokazovania správne vyhodnotil a dospel i k správnym skutkovým záverom pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie žalobcom uplatneného nároku, a odvolací súd zároveň v celom rozsahu zdieľa i právne závery súdu prvej inštancie vo veci a odkazuje na správne a presvedčivé odôvodnenie písomného vyhotovenia rozsudku. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov súdu prvej inštancie odchýliť.

10.2.Odôvodnenie rozsudku má podklad v zistenom skutkovom stave a odvolací súd sa s odôvodnením v celom rozsahu stotožňuje, pretože dôvody rozsudku sú správne, na čom nič nemení ani odvolanie, v ktorom sa v podstate iba opakujú skutočnosti tvrdené už v konaní na súde prvej inštancie, s ktorými sa súd riadne a presvedčivo vyrovnal.

11.Predmetom odvolacieho konania bol nárok žalobcu na zaplatenie sumy 10 999,- eur s prísl. uplatneného titulom nemajetkovej ujmy.

12.1.Spornou v konaní boli dve otázky:

- či samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadostučinením, vzhľadom na ujmu spôsobenú nesprávnym úradným postupom, resp. či je potrebné nemajetkovú ujmu nahradiť v peniazoch a v akom rozsahu a

- či pre priznanie nemajetkovej náhrady je potrebné splniť podmienky - existenciu niektorého zo zásahov podľa § 3 ods.1 z.č. 514/2003 Z.z., vznik škody, preukázanie príčinnej súvislosti medzi týmito zložkami.

12.2.Žalobca v odvolacom konaní nastolil aj otázku použitia iného právneho predpisu a to z. č. 82/1998 Sb. o zodpovednosti za škodu spôsobenou pri výkone verejnej moci rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom

13.1.Podľa § 31a z. č. 82/1998 Sb. Zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu ods.1 bez ohľadu na to, zda byla nezákonným rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem způsobena škoda, poskytuje se podle tohoto zákona též přiměřené zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu.

13.2.Podľa § 31a ods.2 z. č. 82/1998 Sb. zadostiučinění se poskytne v penězích, jestliže nemajetkovou újmu nebylo možno nahradit jinak a samotné konstatování porušení práva by se nejevilo jako dostačující. Při stanovení výše přiměřeného zadostiučinění se přihlédne k závažnosti vzniklé újmy a k okolnostem, za nichž k nemajetkové újmě došlo.

13.3.Podľa § 31a z. č. 82/1998 Sb. v případech, kdy nemajetková újma vznikla nesprávným úředním postupem podle § 13 odst. 1 věty druhé a třetí nebo § 22 odst. 1 věty druhé a třetí, přihlédne se při stanovení výše přiměřeného zadostiučinění rovněž ke konkrétním okolnostem případu, zejména k

- a) celkové délce řízení,
- b) složitosti řízení,
- c) jednání poškozeného, kterým přispěl k průtahům v řízení, a k tomu, zda využil dostupných prostředků způsobilých odstranit průtahy v řízení,
- d) postupu orgánů veřejné moci během řízení a
- e) významu předmětu řízení pro poškozeného.

14.Podľa § 15 z. č. 7/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom nároky na náhradu škody, ak nejde o porušenie povinnosti vyplývajúcej zo zmlúv a iných právnych úkonov, sa spravujú právom miesta, kde škoda vznikla, alebo miesta, kde došlo ku skutočnosti, ktorá zakladá nárok na náhradu škody.

15.1.Pokiaľ žalobca poukazuje na z.č. z. č. 82/1998 Sb. ČR právná úprava v Českej republike sa v tejto časti od právnej úpravy v zákone SR č. 514/2003 Z.z. líši, a preto sú označené stanoviská a závery Najvyššieho súdu ČR a Ústavného súdu ČR pre účely preskúmavanej veci bez zásadného významu.

15.2.Konanie v zmysle z.č. 514/2003 Z.z., pokiaľ ide o priznanie náhrady nemajetkovej ujmy, nemožno stotožňovať čo do jeho účelu a cieľa s konaním pred Ústavným súdom SR a priznávaním odškodnenia v tomto konaní.

16.1.Podľa § 17 ods.1 z. č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci v platnom znení (ďalej len z. č. 514/2003 Z.z.) uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

16.2.Podľa § 17 ods.2 z. č. 514/2003 Z.z. v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

16.3.Podľa § 17 ods.3 z. č. 514/2003 Z.z. výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa odseku 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na

- a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje,
- b) závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo,
- c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote,
- d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení.

16.4.Podľa § 17 ods.4 z. č. 514/2003 Z.z. výška náhrady nemajetkovej ujmy priznaná podľa odseku 2 nemôže byť vyššia ako výška náhrady poskytovaná osobám poškodeným násilnými trestnými činmi podľa osobitného predpisu.

17.1.Právo na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej nesprávnym úradným postupom pri výkone verejnej moci za podmienok stanovených zákonom, t.j. vtedy, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom. Nemajetková ujma sa uhrádza v peniazoch, ak ju nie je možné uspokojiť inak.

17.2.Zákonodarca zároveň stanovil niektoré kritériá na určenie výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch, ako aj hornú hranicu výšky náhrady nemajetkovej ujmy, ktorú možno priznať.

17.3.V dôvodovej správe k príslušnej novele zákona č. 514/2003 Z.z. sa v nadväznosti na právnu úpravu maximálnej výšky nemajetkovej ujmy, ktorú možno priznať, uvádza, že „výška nemajetkovej ujmy nemôže presiahnuť výšku odškodnenia obete násilného trestného činu. Nakoľko v prípadoch obetí násilných trestných činov môže dôjsť aj k závažnému zásahu do zdravia či dokonca života, je možné považovať za primerané, aby odškodnenie za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci nebolo vyššie ako odškodňovanie za trvalé následky na zdraví či dokonca za život. V opačnom prípade by vznikal rozpor s poukazovaním na ľudský život ako najvyššiu hodnotu, od ktorej sa odvodzujú ostatné hodnoty.“

18.1.Pre vznik práva na náhradu nemajetkovej ujmy, obdobne ako pre vznik práva na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom, je nevyhnutné, aby boli súčasne naplnené základné predpoklady okrem

- nezákonného rozhodnutia orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávneho úradného postupu, existenciu nemajetkovej ujmy,
- kvalifikovanú príčinnú súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom a vznikom nemajetkovej ujmy;
- musí byť, navyše, zrejmé, že samotné konštatovanie porušenia práva je nedostačujúce.
- nie je možné túto vzniknutú ujmu uspokojiť inak, čo môže byť napr. formou verejného ospravedlnenia, uverejnením rozsudku v znení jeho odôvodnenia a podobne.

18.2.Priznanie finančného zadosťučinenia je namieste predovšetkým vtedy, keď nemožno dosiahnuť a dovŕšiť ochranu porušeného základného práva iným ústavou a zákonom upraveným spôsobom, a tiež vtedy, ak bola sťažovateľom neústavným postupom alebo rozhodnutím spôsobená reálna ujma (nález Ústavného súdu SR z 28. júla 2011, sp. zn. IV. ÚS 74/2011).

19.Podľa názoru odvolacieho súdu, v prípade nároku na náhradu nemajetkovej ujmy nepostačí tvrdiť prietahy v konaní a primeranosť nároku. Existencia (imateriálnej) ujmy a príčinná súvislosť medzi ňou a nesprávnym úradným postupom musí byť tvrdená a preukázaná.

20.1.Krajský súd ako odvolací si totožne so závermi okresného súdu neosvojil tvrdenia žalobcu, ktorý poukazoval na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, ústavu a judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a súdov Českej republiky, ako aj ústavného súdu, že základné právo osoby poškodenej prietahmi v súdnom konaní na reparovaní tým vzniknutej nemajetkovej ujmy nemôže byť redukované zákonnou úpravou z. č. 514/2003 Z.z. a preto je potrebné vychádzať zo silnej, hoci nevyvrátiteľnej domnienky, že neprimeraná dĺžka súdneho procesu znamená pre účastníka takéhoto sporu morálnu ujmu a v tomto ohľade sa nevyžadujú žiadne dôkazy zo strany žalobcu.

20.2.Odvolací súd sa stotožňuje so závermi prvoinštančného súdu, ktorý zamietol žalobu z dôvodu, že žalobca neunesol dôkazné bremeno ani bremeno tvrdenia vo vzťahu k preukázaniu príčinnej súvislosti medzi žalobcom tvrdenou majetkovou ujmu a požadovanou náhradou.

21.Podľa § 17 ods.2 z. č. 514/2003 Z.z. v prípade ak iba samostatné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom uhrádza sa aj majetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

22.Základné právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom v zmysle čl. 46 ods.3 ústavy nie je absolútne, ale v záujme zabezpečenia právnej istoty podlieha čl. 46 ods. 4 v spojení s čl. 51 ods. 1 ústavy zákonným obmedzeniam upravujúcim predpoklad na jeho uplatnenie (pozri rozhodnutie ústavného súdu III.ÚS/155/2011).

23.1.Ako už bolo uvedené podmienky, za ktorých vzniká právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom štátneho orgánu upravuje z. č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci. Tento zákon v § 17 ods. 1 a 2 priznáva poškodeným, ktorým vznikla škoda nesprávnym úradným postupom právo úhradu skutočnej škody a ušlého zisku. Priznáva im aj právo na náhradu nemajetkovej ujmy.

23.2.Dôkazné bremeno sa chápe v spojitosti s procesnou zodpovednosťou účastníka konania za to, že ak v konaní neboli preukázané jeho tvrdenia, prejaví sa to v jeho procesnom neúspechu. Označenie rozhodujúcich skutočností znamená prezentovanie okolností, od ktorých žalobca v súdnom spore odvodzuje opodstatnenosť svojho návrhu a ich označenie má aj procesnoprávne dôsledky.

23.3.Nemajetková ujma predstavuje zásah do inej než majetkovej sféry poškodeného a teda môže predstavovať rôzne negatívne následky do osobnostnej integrity poškodeného vyplývajúce na jeho česť, vážnosť, povesť, doterajší súkromný a pracovný život, rodinné vzťahy, spoločenské postavenie a podobne. Zákon pri určovaní výšky nemajetkovej ujmy výslovne demonštratívny výpočet stanovuje kritériá, ktoré je potrebné vždy posúdiť s ohľadom na konkrétne skutkové okolnosti každého individuálneho prípadu.

23.4.Stanovenie výšky nemajetkovej ujmy nie je tak ponechané na ľubovôľu súdu, ale musí byť založené na konkrétnych a preskúmateľných hľadiskách, ktoré musia vychádzať zo skutkového stavu na základe

dokazovania vykonaného najmä na zisťovanie konkrétnych následkov v jednotlivých oblastiach života dotknutej osoby, v ktorom smere dôkazné bremeno zaťažuje poškodeného.

25.1. Odvolací súd poukazuje na to, že nečinnosť orgánu verejnej moci, či zbytočné prietahy v konaní nepochybne znamenajú samé o sebe pre poškodeného určitú imateriálnu ujmu, to však ale poškodeného nezabavuje povinnosti preukázať v prípade uplatňovania jej peňažnej náhrady vznik tejto ujmy v jednotlivých oblastiach života a intenzitu zásahu ako aj to, že iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočne účinným a efektívnym prostriedkom na vyváženie či zmiernenie tejto vzniknutej ujmy.

25.2. V dôsledku neprímerane dlhotrvajúceho konania možno ujmu spočívajúcu v neistote poškodeného ohľadne výsledku konania predpokladať, je ale už predmetom ďalšieho dokazovania či ide o ujmu nepatrnú alebo značnú, kedy je na poškodenom, aby svoje tvrdenia o existencii takých relevantných skutočností, ktoré umožňujú hĺbku zásahu alebo významne ovplyvňujú jeho životnú situáciu hodnoverne v konaní preukázal.

25.3. Súd prvej inštancie vychádzal zo správneho právneho názoru, že nesprávny úradný postup nemožno považovať bez ďalšieho za konanie, v dôsledku ktorého by žalobcovi automaticky prináležal nárok na peňažnú náhradu nemajetkovej ujmy a správne v tomto smere uzavrel, že žalobca dostatočne spoľahlivo nedokázal dôvodnosť uplatnenej peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy, keď náležite nepreukázal vznik konkrétnych nepriaznivých následkov, ktoré mu mali v súvislosti s nesprávnym úradným postupom vzniknúť a jeho všeobecné tvrdenia v tomto smere tak zostali v konaní dôkazne nepodložené.

25.4. Vo vzťahu ku skúmaniu splnenia zákonom stanovených predpokladov vzniku nároku na náhradu nemajetkovej ujmy súd dospel k správnejmu záveru, že podanej žalobe nemožno vyhovieť, nakoľko žalobca nepreukázal príčinnú súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a jeho nemajetkovou ujmu. Žalobcu v spore zaťažovalo dôkazné bremeno spočívajúce v povinnosti preukázať skutočnosť, z ktorých by vyplývalo, že mu v dôsledku nesprávneho úradného postupu súdu vznikla nemajetková ujma, na ktorej reparáciu je potrebné priznať aj náhradu v peniazoch.

26.1. Odvolací súd vychádzajúc z ustálenej rozhodovacej praxe všeobecných súdov, ako aj Ústavného súdu SR, napr. uznesenie IV. ÚS 1/2012 poukazuje na to, že dôkazná povinnosť na preukázanie splnenia kvalifikovaných podmienok pre priznanie nemajetkovej ujmy, ako i kritérií pre určenie jej výšky stíha výlučne poškodeného, teda žalobcu.

26.2. Odvolací súd sa nestotožňuje s argumentáciou žalobcu, ktorý v odvolaní s poukazom na judikatúru Ústavného súdu ČR a ESLP tvrdí, že súdu v spore o náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej neprímeranou dĺžkou konania neprináleží skúmať existenciu konkrétnych následkov takéhoto nesprávneho úradného postupu a vyžadovať v tomto smere od žalobcu unesenie dôkazného bremena. Takáto argumentácia je totiž v rozpore s § 17 ods. 2 z.č. 514/2003 Z.z., ktorý nepochybne vznik nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch okrem existencie samotného nesprávneho úradného postupu podmieňuje i tým, že na poskytnutie primeraného zadosťučinenia nepostačuje konštatovanie porušenia práva a vzniknutú nemajetkovú ujmu nemožno reparovať inak.

27.1. Odvolací súd opakovane poukazuje na § 17 z.č. 514/2003 Z.z., podľa ktorého pri žalobách o náhradu škody sa uhrádza skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak. V prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak. Výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa ods. 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo, závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote, závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení.

27.2. V tejto súvislosti odvolací súd uvádza, že morálna ujma, ktorá bola priznaná v rozsudku veľkého senátu ESLP Case of Apicella v. Taliansko z 29. marca 2006 za prietahy v konaní, je morálnou ujmu, ktorú môže bez realizácie dokazovania priznať buď vnútroštátny ústavný súd alebo Európsky súd pre ľudské práva, ktoré súdy sa vôbec nemusia zaoberať predpokladmi pre vznik nesprávneho úradného postupu.

27.3. Na požadovanie a priznanie morálnej ujmy v konaniach pred týmito súdmi stačí vo všeobecnosti konštatovanie prietahov v súdnom konaní, pričom výšku morálnej ujmy nie je potrebné preukazovať. V takýchto prípadoch sa ohľadom výšky morálnej ujmy dokazovanie nevykonáva, nakoľko táto sa

priznáva automaticky v závislosti od prietahov v konaní a takúto kompetenciu u nás má len Ústavný súd SR a v rámci Európskej únie iba Európsky súd pre ľudské práva, ktoré pri rozhodovaní postupujú podľa noriem verejného práva.

27.4. Iná situácia nastáva pri aplikácii z.č. 514/2003 Z.z., čiže pri preukazovaní nároku na nemajetkovú ujmu, nakoľko priznanie nemajetkovej ujmy nastupuje až v prípade, ak konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením. Následne sa nemajetková ujma určuje s prihliadnutím, ako už bolo uvedené, na osobu poškodeného a jeho doterajší život, ako aj závažnosť vznikutej ujmy a okolnosti, za ktorých k nej došlo, ako aj závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v jeho súkromnom živote, prípadne v spoločenskom uplatnení. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd nepovažoval za potrebné pre rozhodnutie v danej veci výsluch navrhnutých svedkov, ktorých žalobca uvádza aj v podanom odvolaní. Odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie v prejednávanej veci zistil skutkový stav v dostatočnom rozsahu, na základe toho dospel ku správnym skutkovým zisteniam a tieto aj správne posúdil.

28. Európsky súd pre ľudské práva v rozsudku z 27.9.1990 vo veci Wassink v. Nizozemsko, sťažnosť č. 12535/86, odst. 38, konštatoval, že čl. 5 ods. 5 Zmluvy nezakazuje zmluvným štátom urobiť priznanie odškodného závislé na schopnosti dotknutej osoby preukázať ujmu vyplývajúcu z (predmetného) porušenia; k tomu zrov. rozhodnutí uverejnené pod č. 21/1995 Sbíry soudních rozhodnutí a stanovisek, popř. § 31a odst. 2 zákona č. 82/1998 Sb., v znení zákona č. 106/2006 Sb. nárok na náhradu nemajetkovej ujmy (primerané zadosťučinenie) uplatnila, nemohol by obstáť jej názor, že postačí tvrdiť "primeranosť nároku". I tu by samozrejme existencia (imateriálnej) ujmy a príčinná súvislosť medzi ňou a nesprávnym úradným postupom musela byť tvrdená a doložená (§ 31a zákona č. 82/1998 Sb., v znení zákona č. 160/2006 Sb.).

29.1. Žalobca v konaní nielenže nepreukázal reálnu dĺžku prietahov (obdobie kedy bol súd nečinný), ale nepreukázal ani príčinnú súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a nemajetkovou ujmu.

29.2. Prvoinštančný súd v bode 94. poukázal na konania, v ktorých žalobca žiada náhradu nemajetkovej ujmy založenú na tých istých skutočnostiach, ako v tomto konaní. Odvolací súd navyše konštatuje, že žalobca neurčil podiel ako jednotlivé konania na nim tvrdenej nemajetkovej ujme participovali.

30. Záverom odvolací súd poukazuje na to, že skúmal procesné podmienky pre vedenie tohto konania. Lustráciou v databáze súdov zisťoval, či na inom súde sa nevedie o tom istom spore iné konanie, pričom totožné konanie nezistil.

31. Podľa § 255 ods.1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

32.1. Podľa § 262 ods.1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

32.2. Podľa § 262 ods.2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

33. Žaloba nebol v odvolacom konaní úspešná, preto žalovanej bola priznaná proti žalobcovi náhrada trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

34. Pomer hlasov, akým bolo rozhodnutie prijaté: 3 hlasy za (§ 393 ods.2 druhá veta CSP).

Poučenie:

Proti rozsudku odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane,

aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania.

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení.

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom.

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania.

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania.